

Na temelju odredbi Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj školi(NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22), Pravilnika o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (NN 132/13), te nakon provedene rasprave na Učiteljskom vijeću održanom 16. veljače 2023. godine , Školski odbor Osnovne škole Frana Krste Frankopana Osijek na elektronskoj sjednici održavanoj od 23 veljače 2023 .- 24. veljače 2023. donosi

PROTOKOL O POSTUPANJU ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM

Članak 1.

(1) Ovim protokolom propisuje se način postupanja učitelja, stručnih suradnika (u daljnjem tekstu: odgojno-obrazovnih radnika) i ravnatelja (u daljnjem tekstu: školska ustanova), u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te obveze prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome pravilniku, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškome ili ženskome rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

Članak 2.

Školska ustanova obvezna je učeniku osigurati:

- zaštitu prava propisanih Ustavom Republike Hrvatske, konvencijama, zakonima, provedbenim propisima,
- provedbu programa kojima se promiče zaštita njihovih prava, sigurnost i zdravlje.

Zaštita prava učenika

Članak 3.

(1) Zaštita prava učenika ostvaruje se:

- sprječavanjem nasilja između učenika, između učenika i radnika školske ustanove, između učenika i druge odrasle osobe;
- prijavom povrede prava učenika stručnim tijelima školske ustanove;
- prijavom povrede prava učenika nadležnim tijelima izvan školske ustanove;
- postupanjem stručnih tijela školske ustanove prema žrtvama nasilja;
- postupanjem stručnih tijela školske ustanove prema kršiteljima prava učenika;
- postupanjem školske ustanove u suradnji s nadležnim tijelima izvan školske ustanove prema žrtvama nasilja;

– postupanjem školske ustanove u suradnji s nadležnim tijelima izvan školske ustanove prema kršiteljima prava učenika.

(2) Školska ustanova obvezna je skrbiti se o ostvarivanju prava svih učenika.

(3) Školska ustanova obvezna je posebno skrbiti o ostvarivanju prava učenika u slučajevima svih oblika nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja, odgojne zapuštenosti, nehajnog postupanja, zlostavljanja i izrabljivanja.

(4) Školska ustanova obvezna je implementirati postojeće preventivne i intervencijske programe te prema potrebama razvijati nove uz odgovarajući model njihova praćenja i vrednovanja.

(5) Informativni popis propisa kojima su uređena prava učenika i popis vrsta i oblika nasilja te njihov pojmovnik objavljuje se na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za obrazovanje.

(6) Odgojno-obrazovni radnici školske ustanove obvezni su se upoznati s odredbama propisa vezanih uz prava djece iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Ravnatelj je dužan upoznati odgojno-obrazovne radnike s propisima iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 4.

(1) U slučaju povrede prava iz članka 5. stavka 2. ovoga pravilnika svaki radnik školske ustanove obvezan je, bez obzira na način na koji je došao do saznanja o mogućoj povredi prava učenika, odmah o tome izvijestiti razrednika ili stručne suradnike školske ustanove koji će o događaju i poduzetim mjerama izvijestiti ravnatelja i odgojno-obrazovnog radnika kojeg je ravnatelj ovlastio za postupanje u slučajevima povrede prava učenika (u daljnjem tekstu: ravnatelj).

(2) U slučaju da je prava učenika iz stavka 1. ovoga članka povrijedio radnik školske ustanove, ravnatelj je odmah obvezan pozvati radnika, utvrditi činjenice, a u slučaju potrebe izvijestiti i nadležne institucije, odnosno postupiti sukladno propisima.

Članak 5.

(1) Odgojno-obrazovni radnici i ravnatelj školske ustanove obvezni su osigurati učeniku zaštitu u slučajevima povrede prava na:

- obaviještenost o svim pitanjima koja se na njega odnose,
- savjet i pomoć u rješavanju problema, a sukladno njegovu najboljem interesu,
- poštovanje njegova mišljenja,
- pomoć drugih učenika školske ustanove,
- pritužbu koju može predati učiteljima, ravnatelju i Školskom odboru,
- sudjelovanje u radu Vijeća učenika te u izradi i provedbi kućnoga reda,
- predlaganje poboljšanja odgojno-obrazovnoga procesa i odgojno-obrazovnoga rada.

(2) U slučajevima sumnje da je došlo do tjelesnog i emocionalnog nasilja, spolne zlouporabe, zanemarivanja, nesavjesnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika (u daljnjem tekstu: nasilno postupanje) odgojno-obrazovni radnici, a po potrebi i suradnici u odgojno-obrazovnom i nastavnom radu (pomoćni odgojno-obrazovni radnici i prevoditelj znakovnoga jezika) te ravnatelj u suradnji s nadležnim institucijama i tijelima obvezni su pokrenuti postupak radi zaštite prava učenika.

(3) U slučaju sumnje na povredu prava učenika iz stavka 2. ovoga članka odgojno-obrazovni radnik obvezan je odmah prijaviti ravnatelju ili stručnom suradniku postupanje na štetu učenika za koje je saznao obavljajući svoju dužnost.

(4) U slučaju sumnje na počinjenje kaznenog djela odgojno-obrazovni radnici obvezni su osigurati da tragovi i dokazi počinjenoga kaznenog djela koji se nalaze u školskoj ustanovi do dolaska policije ne budu uništeni, skriveni, izmijenjeni ili otuđeni s mjesta događaja.

(5) Ravnatelj i odgojno-obrazovni radnici obvezni su na zahtjev policije ustupiti dokumentaciju te pružiti saznanja o povredi prava učenika.

(6) U slučaju nasilja među učenicima, zaštitu prava učenika osigurat će odgojno-obrazovni radnici i ravnatelj postupajući u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima odnosno skupom postupaka i mjera koje su predvidjela nadležna tijela te propisima na snazi.

(7) U slučajevima postupanja na štetu učenika koja nisu navedena u stavku 1. i 2. ovoga članka, zaštitu prava osiguravaju odgojno-obrazovni radnici i ravnatelj u suradnji s nadležnim institucijama i tijelima.

Postupanje u poduzimanju mjera zaštite u slučaju povrede prava učenika

Članak 6.

(1) Odgojno-obrazovni radnici obvezni su učenike poučiti o njihovim pravima i načinu postupanja u slučaju povrede tih prava, a osobito o postupanju u slučajevima nasilničkog ponašanja.

(2) Učenik ima pravo prijaviti razredniku, stručnom suradniku ili ravnatelju povredu svog prava, kao i uočenu povredu prava drugih učenika u školskoj ustanovi.

(3) U slučaju da je pri povredi nazočan i radnik školske ustanove, obvezan je odmah poduzeti mjere zaštite prava učenika iz članka 3. stavka 1. alineje 1. i 2. ovoga protokola.

(4) Školska ustanova obvezna je informirati roditelje/skrbnike o postupanju u slučaju povrede prava učenika.

(5) Povredu prava učenika u školskoj ustanovi roditelj/skrbnik ima pravo prijaviti odgojno-obrazovnome radniku ili ravnatelju.

Članak 7.

(1) U slučaju da je učeniku uskraćeno pravo iz članka 5. stavka 1. ovoga pravilnika, učenik ili roditelj/skrbnik učenika izvješćuje razrednika/učitelja koji je dužan poduzeti mjere kojima će se osigurati zaštita njegovih prava.

(2) U slučaju da osoba iz stavka 1. ovoga članka nije u mogućnosti osigurati zaštitu prava učenika, obavezan je o tome izvijestiti stručnog suradnika koji će mu pomoći u rješavanju pritužbe učenika te o tome pisano izvijestiti ravnatelja.

(3) Ravnatelj je obavezan svaku pritužbu razmotriti i postupiti u skladu s propisima.

Članak 8.

(1) U slučajevima povrede prava učenika iz članka 5. stavka 2. ovoga protokola školska ustanova obvezna je izvijestiti sljedeća tijela: ured državne uprave nadležan za poslove obrazovanja (u daljnjem tekstu: Ured), Zavod za javno zdravstvo područne samouprave u djelatnosti školske medicine, nadležni centar za socijalnu skrb, tim školske medicine, nadležnu policijsku postaju i ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.

(2) U slučaju povrede prava učenika iz članka 5. stavka 2. ovoga pravilnika ministarstvo nadležno za obrazovanje može o tome obavijestiti tim za krizne intervencije.

(3) Nadležne institucije i tijela iz stavka 1. ovoga članka obvezne su izvijestiti školsku ustanovu o poduzetim mjerama.

(4) U slučaju potrebe nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka dogovorit će s ravnateljem zajedničke aktivnosti koje će se ostvarivati u školskoj ustanovi, a vezano uza zaštitu prava učenika.

Članak 9.

(1) U slučaju nasilnog postupanja prema učeniku, radnici školske ustanove obvezni su odmah poduzeti mjere s ciljem zaustavljanja nasilnog postupanja, pružiti pomoć u skladu sa svojim kompetencijama te u slučaju potrebe pozvati i djelatnika policije.

(2) Ako je učenik ozlijeđen u mjeri koja zahtijeva liječničku pomoć, osobito hitnu medicinsku pomoć, odgojno-obrazovni radnik ili ravnatelj obavezan je odmah zatražiti pomoć liječnika, odnosno hitne medicinske službe te postupiti po njegovoj/njihovoj preporuci.

(3) U slučaju nasilnog postupanja odgojno-obrazovnih radnika ili drugih radnika školske ustanove ili drugih odraslih osoba prema učeniku ili učenika prema odrasloj osobi svaki učenik ili radnik školske ustanove obavezan je o tome odmah izvijestiti ravnatelja ili stručnoga suradnika školske ustanove koji će poduzeti sve mjere da se zaustavi nasilno postupanje prema učeniku te odmah pozvati policiju.

(4) U slučajevima nasilnog postupanja potrebno je postupiti na sljedeći način:

a) ravnatelj, razrednik ili stručni suradnik odmah nakon prijavljenoga nasilnog postupanja obavezan je obavijestiti roditelje/skrbnike te ih izvijestiti o svim činjenicama i okolnostima koje je do tada doznao, kao i o aktivnostima i mjerama koje školska ustanova poduzima,

b) zaduženi odgojno-obrazovni radnik pratit će učenika u slučaju da se on mora prevesti u liječničku ustanovu prije dolaska roditelja,

c) ravnatelj, razrednik ili stručni suradnik odmah nakon prijave odnosno dojave nasilnog postupanja obaviti će razgovor s učenikom žrtvom nasilnog postupanja, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće,

d) ravnatelj, razrednik ili stručni suradnik odmah nakon prijave odnosno dojave nasilnog postupanja obaviti će razgovor s učenicom počiniteljem nasilnog postupka, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće,

e) ravnatelj, razrednik ili stručni suradnik obaviti će razgovor s drugim učenicima ili odraslim osobama koje imaju informacije o učinjenome nasilnom ponašanju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja,

f) u razgovoru s učenicima odgojno-obrazovni radnici školske ustanove obvezni su pažljivo postupati, poštujući učenikovo dostojanstvo, privatnost i pružajući potporu svim sudionicima,

g) ako je riječ o osobito teškom obliku ili intenzitetu nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati traumu u učenika koji su žrtve nasilnog događaja ili u drugih učenika koji su svjedočili tom događaju, potrebno je izvijestiti ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja koje će u slučaju potrebe osigurati pružanje odgovarajuće psihološke/stručne ili socijalno-pedagoške/psihološke pomoći, a po potrebi i druga nadležna ministarstva,

h) ako je riječ o učeniku s teškoćama, odgojno-obrazovni radnici obvezni su poštovati sve posebnosti vezane uz te teškoće.

Članak 10.

(1) U slučajevima nasilnog postupanja iz članka 5. stavka 2. ovoga pravilnika tijekom razgovora predstavnika policije s učenicima žrtvama ili počiniteljima nasilnog postupanja obvezno treba biti prisutan roditelj/skrbnik učenika, udomitelj, osoba kojoj je dijete povjereno na čuvanje ili odgoj ili stručna osoba centra za socijalnu skrb.

(2) Iznimno, kada osoba iz stavka 1. ovoga članka ne može ili ne želi nazočiti razgovoru s predstavnikom policije, uz njezino odobrenje razgovor u školskim prostorima može se obaviti u nazočnosti ravnatelja ili odgojno-obrazovnog radnika kojeg odredi ravnatelj.

(3) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ne smije nazočiti razgovoru s učenicom ako postoji sumnja da je počinila djelo na njegovu štetu.

(4) Do dolaska osobe iz stavka 1. ovoga članka u čijoj je prisutnosti potrebno obaviti razgovor, s učenicom će biti odgojno-obrazovni radnik kojeg odredi ravnatelj.

Članak 11.

(1) Stručni suradnik ili drugi odgojno-obrazovni radnik kojeg zaduži ravnatelj dužan je ispuniti obrazac za prijavu nasilnog postupanja u odgojno-obrazovnim ustanovama osim u slučaju sukoba vršnjaka.

(2) Vršnjačkim sukobom iz stavka 1. ovoga članka smatra se sukob u kojem ne postoje elementi navedeni za nasilništvo; djeca ne inzistiraju da mora biti po njihovu; mogu dati razloge zašto su u sukobu; ispričati se ili prihvatiti rješenje da nitko nije pobijedio; slobodno pregovarati da bi zadovoljili svoje potrebe; mogu promijeniti temu i otići iz situacije.

(3) Obrazac iz stavka 1. ovoga članka dostupan je na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za obrazovanje.

Pomoć učenicima počiniteljima i žrtvama nasilja

Članak 12.

(1) U slučajevima iz članka 5. stavka 2. ovoga pravilnika ravnatelj, razrednik ili stručni suradnik obvezan je:

a) odmah izvijestiti roditelje/skrbnike učenika koji je žrtva nasilja i roditelje/skrbnike učenika koji je počinio nasilje o mogućim oblicima stručne pomoći učeniku u školi i/ili izvan nje;

b) osigurati stručnu pomoć učeniku koji je žrtva nasilja i učeniku koji je počinio nasilje.

(2) Razrednik, stručni suradnik ili drugi odgojno-obrazovni radnik kojeg zaduži ravnatelj obvezni su:

– upozoriti učenika koji je počinio nasilje na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja te ga savjetovati i poticati na promjenu takvoga ponašanja;

– obratiti posebnu pozornost upućuje li izjava učenika koji je počinitelj nasilja na sumnju da je on žrtva zanemarivanja, odgojne zapuštenosti ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje i o tome obavijestiti ravnatelja koji će izvijestiti nadležni Centar za socijalnu skrb, a u sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju;

– obratiti posebnu pozornost upućuje li izjava učenika koji je počinitelj nasilja na učestale ili viševrsne propuste u njegovu odgoju odnosno na sumnju da je on žrtva zanemarivanja, odgojne zapuštenosti ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje i o tome obavijestiti ravnatelja koji će odmah izvijestiti nadležni centar za socijalnu skrb i zatražiti da isto tijelo u skladu sa svojim ovlastima dodatno procijeni stanje te prema svojoj procjeni pokrene predviđene postupke obiteljsko-pravne zaštite toga maloljetnog djeteta, a u sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju;

– izvijestiti roditelje/skrbnike učenika koji je počinio nasilje o događaju te naglasiti neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene ponašanja djeteta te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć u školi ili izvan nje (nadležni tim školske medicine, centar za socijalnu skrb, obiteljski centar i slična obiteljska savjetovališta, kao i ustanove koje se bave zaštitom djece), izvijestiti ih o dužnostima postupanja školske ustanove koje proizlaze iz propisa vezanih uz obiteljsko-pravnu zaštitu maloljetne djece.

Članak 13.

(1) U slučaju vršnjačkog nasilja odgojno-obrazovni radnici obvezni su organizirati razgovore, radionice ili savjetovanja za učenike s ciljem pomirenja učenika, stvaranja prijateljskog okruženja, razvoja tolerancije, poštovanja različitosti te primjene nenasilne komunikacije.

(2) U slučaju povrede prava na zaštitu od diskriminacije odgojno-obrazovni radnici i ravnatelj obvezni su postupati u skladu sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

Članak 14.

O svim poduzetim aktivnostima i mjerama te svojim opažanjima odgojno-obrazovni radnici obvezni su voditi službene bilješke koje će u pisanom obliku predati ravnatelju, a na zahtjev dostaviti drugim nadležnim tijelima.

Članak 15.

U slučaju ponovljenoga nasilnog postupanja učenika školska ustanova obvezna je bez odgode, a u suradnji s liječnikom školske medicine i nadležnim Centrom za socijalnu skrb, uputiti učenika koji je počinio nasilje na postupak procjene rizičnosti ponašanja, mentalnog i fizičkog zdravlja te obiteljskih prilika.

Članak 16.

(1) U skladu s Kućnim redom školske ustanove ravnatelj je obvezan odrediti dežurstvo na ulazu u školsku ustanovu i u svim unutarnjim i vanjskim prostorima školske ustanove kada ih koriste učenici.

(2) Radi sigurnosti učenika, radnika i imovine školska ustanova može koristiti alarmni sustav i/ili sustav videonadzora u skladu s posebnim propisima uz suglasnost školskog odbora.

Preventivni programi

Članak 17.

(1) Školska ustanova obvezna je donijeti i provoditi školske preventivne programe.

(2) Školski preventivni programi sastavni su dio Godišnjega plana i programa ili Školskoga kurikulumu.

(3) Školski preventivni programi provode se u sklopu redovite nastave, sata razrednika, školskih ili razrednih projekata, predavanja i drugih aktivnosti koje organizira školska ustanova.

(4) Provedba prevencije i realizacija mjera vezanih uz sprječavanje nasilja u sklopu školske ustanove može se ostvariti i u suradnji s drugim institucijama, tijelima, obiteljskim centrima i udrugama koje se bave zaštitom djece.

(5) Školski preventivni programi provode se i na roditeljskim sastancima, najmanje jedanput godišnje, a u sklopu kojih se roditeljima podnosi i zadnje izvješće ravnatelja iz članka 18. stavka 2. ovoga pravilnika.

(6) Školska ustanova obvezna je u sklopu stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika najmanje jedanput godišnje planirati i ostvariti teme vezane uz prevenciju nasilja i zaštite prava učenika.

(7) Školska ustanova obvezna je u suradnji s nadležnim institucijama organizirati najmanje jedanput u dvije godine edukaciju pružanja prve pomoći te osposobljavanja odgojno-obrazovnih radnika za pružanje pomoći učenicima sa zdravstvenim teškoćama u skladu s potrebama učenika.

Članak 18.

(1) Stručni suradnici obvezni su na kraju svakog polugodišta provesti stručnu evaluaciju provedbe preventivnih programa.

(2) Ravnatelj je obvezan najmanje dva puta tijekom školske godine izvijestiti Učiteljsko vijeće, Vijeće roditelja i Školski odbor o stanju sigurnosti, provođenju preventivnih programa te mjerama poduzetim u cilju zaštite prava učenika.

Članak 19.

Ovaj Protokol stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 011-03/23-02/01
URBROJ:2158-115-01-23-1
Osijek, 24.02.2023.

Predsjednica Školskog odbora

Božana Patković, dipl.uč.

Ravnatelj:

Antun Ptičar, prof.